

Sygn. akt I PK 41/19

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa Ł. M.
przeciwko Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa (...) w K.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 lutego 2020 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 17 października 2018 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240
(dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 17 października 2018 r. oddalił apelację powoda Ł. M. , wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 14 września 2017 r., oddalającego jego powództwo przeciwko Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa (...) w K. o odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej powód podniósł zarzut naruszenia przepisów: art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., polegający na nierozpoznaniu przez Sąd drugiej instancji wszystkich zarzutów podniesionych

przez powoda w apelacji i tym samym nieprawidłowej kontroli apelacyjnej Sądu instancji oraz art. 94 pkt 9 k.p. w związku z art. 27 z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 902 ze zm., dalej jako: „ustawa o pracownikach samorządowych”) – Sąd pierwszej i Sąd drugiej instancji nawet nie stwierdziły w uzasadnieniach wyroków, czy okresowa ocena powoda odpowiada warunkom określonym w ustawie i regulaminie ocen obowiązującym u pozwanego (System Ocen Pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) - załącznik do zarządzenia Nr (...) Marszałka Województwa (...)z dnia 27 maja 2013 r.), a powinny dostrzec, że z tej regulacji wynika zakaz oceny pracownika w inny sposób (przez przyjęcie innej skali i zasad) niż w tych przepisach opisany.

Wskazując na powyższe zarzuty, powód wniósł o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K...

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy z uwagi na jej oczywistą zasadność. Podniósł, że zaskarżone orzeczenie Sądu Okręgowego w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania - art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., co polegało na nierozpoznaniu przez Sąd drugiej instancji wszystkich zarzutów podniesionych przez powoda w apelacji i tym samym nieprawidłowej kontroli apelacyjnej przez Sąd drugiej instancji, a w szczególności nierozpoznaniu zarzutu, że negatywna ocena powoda dokonana została przez pozwanego pracodawcę z naruszeniem normy art. 94 pkt 9 k.p. w związku z art. 27 ustawy o pracownikach samorządowych oraz niezgodnie z obowiązującym u pozwanego regulaminem.

Według skarżącego, orzekające w niniejszej sprawie Sądy nie stwierdziły, czy okresowa ocena powoda odpowiada warunkom określonym w ustawie i regulaminie obowiązującym u pozwanego, a powinny dostrzec, że z tej regulacji wynika zakaz oceny pracownika w inny sposób niż w tych przepisach opisany.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Ustawodawca konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) oraz obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich

uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, że takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego

2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazała istnienia powołanej przesłanki przedsądu.

Przedmiotem toczącego się postępowania sądowego była ocena zasadności wypowiedzenia przez pozwanego łączącej strony umowy o pracę. Na podstawie całego zgromadzonego materiału dowodowego oraz poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę zostało dokonane prawidłowo, a wskazana przyczyna uzasadniała rozwiązanie stosunku pracy w tym trybie. Sąd ustalił, że powód dwukrotnie uzyskał negatywną ocenę pracowniczą, a jego odwołania od tych ocen nie zostały uwzględniane przez pracodawcę. W toku postępowania sądowego powód nie zdołał skutecznie podważyć dokonanych przez pracodawcę ocen jego pracy. Sąd odwoławczy podniósł, że wypowiedzenie umowy o pracę powodowi związane było kilkoma przyczynami: z niskimi wynikami jego pracy, brakiem wymaganej staranności w wykonywaniu powierzonych zadań oraz popełnianiem błędów merytorycznych przy wykonywaniu pracy, jak również liczną absencje w pracy, co w znaczny sposób dezorganizowało proces pracy u pozwanego pracodawcy. Jak wynika z materiału dowodowego, powód nie wykonywał swoich obowiązków w sposób prawidłowy, w sposób oczekiwany przez pracodawcę. Swoje zadania wykonywał na poziomie o połowę niższym od pozostałych pracowników, mając takie same warunki pracy, a przy tym popełniał liczne błędy. Sąd Okręgowy podzielił zatem stanowisko Sądu Rejonowego, że strona pozwana zasadnie dokonała powodowi wypowiedzenia umowy o pracę (k. 13-14 uzasadnienia wyroku).

Wypada zauważyć, że przedmiotem sporu sądowego nie były oceny okresowe powoda, lecz zasadność wypowiedzenia umowy o pracę motywowana przez pozwanego tymi ocenami. W toku procesu nie badano zatem prawidłowości samych ocen okresowych i ich zgodność z wymaganiami formalnymi, ale to, czy ujawnione w tych ocenach okoliczności dotyczące sposobu wywiązywania się przez powoda z obowiązków pracowniczych są prawdziwe i uzasadniają rozwiązanie umowy o pracę w trybie wypowiedzenia. Potwierdzenie w toku procesu

prawdziwości stawianych powodowi przez pracodawcę zarzutów upoważniało Sąd odwoławczy do stwierdzenia zasadność dokonanego przez pozwanego wypowiedzenia łączącej strony umowy o pracę. Czyni to nieprawdziwą tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Odnosząc powyższą ocenę Sądu drugiej instancji do sposobu motywowania przez skarżącego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że sprowadza się ona w istocie do polemiki z poczynionymi przez Sąd drugiej instancji ustaleniami faktycznymi. Tymczasem zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarżąca kwestionuje dokonaną przez Sąd drugiej instancji ocenę dowodów i wynikające z niej ustalenia faktyczne, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Nadto pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego (w tym przypadku: art. 94 pkt 9 k.p. w związku z art. 27 ustawy o pracownikach samorządowych oraz z obowiązującym u pozwanego regulaminem) nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.